

FUNCTIEPROFIEL MAAT BINNENVAART (ZEILSCHEPEN, MOTORPASSAGIERSSCHEPEN)

Functie

De maat zorgt er samen met de andere bemanningsleden voor dat de gasten aan boord een geweldige tijd beleven. De maat is een gastheer aan boord, geeft uitleg aan de gasten en beantwoordt diverse vragen. Daarnaast waakt de maat samen met de schipper over de veiligheid aan boord.

Op zeilschepen bestaat de bemanning meestal uit de schipper en de maat (en soms een kok). Gasten worden vaak betrokken bij zetten van de zeilen en ook bij manoeuvres. Het is een belangrijke taak van de maat om de gasten dit veilig te laten doen.

Vaak zijn het groepen die het schip geboekt hebben (vrienden, familie, kerkgroepen en/of scholen) en soms zijn er reizen op basis van individuele aanmelding. Veel gasten komen uit Duitsland (of Zwitserland) en soms komen zij uit Nederland.

Op motorpassagiersschepen is de maat meestal tegelijk ook de kok. De meeste tijd zit dan in het koken. Bij motorpassagiersschepen zijn er meestal individuele reizigers aan boord die een fiets-vaarvakantie doen. Er gaan fietsen mee aan boord. De fietstochten vinden plaats onder begeleiding. De gasten aan boord zijn vaak internationaal.

Profiel

- Gastvrij zijn
- Praktisch ingesteld
- Goed aan gasten kunnen uitleggen wat ze moeten doen
- Orders kunnen aannemen van de schipper als de veiligheid aan boord dat vereist
- Je verstaanbaar kunnen maken aan de gasten in het Engels of Duits
- Stressbestendig zijn
- En natuurlijk wil je wat leren

Voorkomende werkzaamheden:

Nautisch / Technisch

- Hulp bij het aan- en ontmeren van het schip en bij ankermanoeuvres;
- Bij zeilschepen: bekend zijn of worden met de veel gebruikte termen (zoals gijpen, overstag gaan, reven)
- Bij zeilschepen: kunnen uitleggen en toepassen van knopen;
- Bij zeilschepen: gasten helpen bij het zetten van de zeilen, bij het uitvoeren van zeilmanoeuvres als gijpen en overstag gaan en bij het reven;
- Bij zeilschepen: gasten helpen bij het uit- en inpakken van de zeilen;
- Op- en uitrollen van een walstroomkabel in de haven;
- Tanken van drinkwater in de haven.
- Meehelpen tillen en installeren van de loopplank
- Bij motorpassagiersschepen: begeleiden van gasten en fietsen van en aan boord.

Veiligheid

- Weten wat te doen bij eventuele evacuaties en bij man overboord (crowd management);
- Weten waar de veiligheidsmiddelen zijn, zoals brandblussers, verbanddoos etc.
- Bij aan- en ontmeren goed communiceren met de schipper;
- Gasten helpen bij het aantrekken van de reddingsvesten;
- In geval van man overboord in samenspraak met de schipper de persoon in veiligheid brengen;
- In geval van nood in samenspraak met de schipper de gasten helpen bij een evacuatie van het schip;
- In geval van brand in samenspraak met de schipper de brand bestrijden.
- Een reddingsvest dragen bij werkzaamheden buitenboord en tijdens het varen in de bijboot.

Gastheerschap

- Vragen beantwoorden van de gasten over mogelijkheden van douches en toiletten op de wal, de bakker, het restaurant, enz.;
- Samen met de schipper aan boord de gasten ontvangen en in het welkomstgesprek de huishoudelijke en veiligheidsregels aan boord en de gedragsregels in de haven uitleggen;
- Toezien op gedragsregels en indien nodig corrigeren, eventueel via de groepsleider
- Samen met de schipper en de gasten de route bepalen.
- Groep onder controle houden (samen met de schipper) bij bijvoorbeeld vrijgezellenfeesten
- Klanten wegwijs maken in de havens

Onderhoud

- Bij zeilschepen: onderhoud van staand en lopend want;
- Onderhoud en schilderen van het schip;
- Kennis van het verfsysteem aan boord.

Schoonmaken

- Indien de gasten schoonmaken; controle op eindschoonmaak;
- Indien gasten niet schoonmaken: bedden opdekken, douches en toiletten reinigen, hutten schoonmaken, keuken en dagverblijf reinigen, dek spoelen en schrobben, enz.
- Dekspoelen, bij langere reizen ook tussendoor

Varen

- Windrichting en stroomrichting bij manoeuvres in de gaten houden
- Koersen uitzetten op de kaart, uitlezen van de GPS en invoeren van waypoints;
- Bij het varen op getijdenwater: berekenen van de waterdieptes vanuit de kaart;
- Kennen van de voorrangregels op het water;
- Sturen van het schip en eventueel uitvoeren van manoeuvres;
- Kennis van waterkaarten en almanak aan boord.
- Kennis van het tuig en de krachten hierin

Resultaatgesprekken

Het is verstandig bij aanvang van het contract goed af te spreken welke verwachtingen er bij beide partijen bestaan en regelmatig te kijken hoe het ervoor staat. Daarnaast kunnen eventueel nieuwe doelstellingen worden afgesproken voor de komende periode.

Arbeidsomstandigheden

Verblijf

Bij meerdaagse tochten verblijft de maat aan boord. De verblijven voor maten verschillen erg per schip. Vraag er naar bij het solliciteren.

Maaltijden

Aan boord van zeilschepen is het gebruikelijk dat de bemanning mee eet met de gasten. Bij motorpassagiersschepen is zoals eerder beschreven de maat vaak tevens de kok.

Seizoenswerk

De werkzaamheden vinden voornamelijk plaats in de maanden april – oktober. Soms wordt gevraagd om eerder aan boord te komen en/of langer te blijven i.v.m. onderhoudswerkzaamheden.

Werkuren

Alle gemaakte uren dienen genoteerd te worden en door beide partijen ondertekend te worden.¹ Onderling afspraken maken over hoe een dag er uit ziet. Afwijkingen kunnen worden besproken. Uren worden beschreven in vaartijdenboek.²

Een voorbeeld van een werkdag aan boord van een motorpassagiersschip (maat die niet de kok is):

Ochtend

- dekken en terras netjes maken
- assisteren bij de ochtend afwas
- assisteren bij vertrek gasten, fietsen van boord, schip klaarmaken voor vertrek
- huishoudelijke klusjes: salon, bar bijvullen
- eventueel wat schoonmaakwerk buiten

Middag

- schipper zo nodig assisteren bij passeren sluizen en aanleggen op de bestemming
- enige uren rust
- assisteren bij terugkeer gasten: fietsen aan boord

Avond

- assisteren bij avond afwas

¹ Werktijden dienen te worden vastgelegd in een vaartijdenboek (schepen vanaf 12 passagiers of ander bescheiden (schepen tot 12 passagiers) waaruit blijkt hoeveel uren er zijn gewerkt, zie ook deze link:

<https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/brochures/2010/09/02/specifieke-regels-arbeidstijden-binnenvaart-zeescheepvaart-en-zeevisserij/Specifieke+regels+binnenvaart+e+d++versie+feb+2018.pdf>

² In de binnenvaart is geen cao, ter vergelijking is er wel een cao voor een meerdaagse werkweek van reisleiders: : cao-2022.pdf (reiswerk.nl)

Een voorbeeld van een werkdag aan boord van een zeilschip:

's Ochtends voor het zeilen

Ontbijten met de schipper in de roef of met gasten samen in het dagverblijf (of niet ontbijten)

Schip voorbereiden met de gasten zoals fok uitrollen en huiken wegnemen of dektenten wegnemen.

Stroomkabel weghalen.

Reven als nodig is

Assisteren bij vertrek uit haven.

Tijdens het zeilen

Kluiverboom laten zakken en zeilen zetten naar aanwijzingen van de schipper.

Assisteren bij navigeren.

Zeilen trimmen naar koers.

Gijp en overstag uitleggen en voordek managen in de manoeuvre

Zeilen laten zakken op aanwijzing van schipper.

Na het zeilen

Zeilen opdoeken met de gasten.

Assisteren bij sluis of aankomsthaven.

Schip haven klaar maken. Huiken erop, dektent als nodig, stroom leggen.

Rust en vrije tijd.

Met avondeten met de groep mee of met schipper mee eten.

Uitspraak maat zeilschip:

“Ik vind het fijn om met groepen te werken. Je bent eigenlijk een soort leerkracht aan boord. Daarnaast ben je veel buiten en fysiek aan het werk en is het werk heel gevarieerd. Ben je niet aan het zeilen, dan ben je wel aan het klussen. Techniek vind ik een leuk aspect.”

Salaris

Informatie over het minimum salaris is te vinden in de link in de voetnoot.³

Gedragsregels

Het kan zijn dat een schip nog specifieke gedragsregels heeft aan boord. Vraag hiernaar bij de sollicitatie.

³ Informatie over het minimumloon: [Staatscourant 2021, 44177 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen \(officielebekendmakingen.nl\)](https://www.staatscourant.nl/overheid/overheid.nl-officiële-bekendmakingen-officielebekendmakingen.nl)

